

Posudek na bakalářský esej OTÁZKA VZTAHU FORMY A FUNKCE V ČESKOSLOVENSKÉ MEZIVÁLEČNÉ MODERNĚ NA PŘÍKLADU PUBLIKOVANÝCH TEXTŮ ARCHITEKTŮ Denise Kubajury

K předložené práci prakticky nemám výhrad; autor sice nezohlednil kompletní dílo Teigeho a Honzíka, což by dle mého soudu bylo v rámci zacílené analýzy na místě, nicméně autor tento krok dostatečně odůvodňuje jak ztíženým přístupem k pramenům kvůli nastalé karanténě, tak vědomým přiznáním limitů práce, jejímž cílem nebyl vyčerpávající minuciózní rozbor, ale vystižení základních charakteristik vývoje a rozkolu mezi uvedenými autory. Což práce činí dostatečně.

K samotné analýze nemám připomínky: drží-li se autor textů, které mezi sebou srovnává, pak postupuje nadprůměrně systematicky, bystře a s citem pro věcnou argumentaci. Slabiny se naopak projevují v panoramatickém pohledu na danou epochu (či obecnější historický kontext), tedy tam, kde by bylo třeba širších a zejména pak podrobnějších znalostí a kde se autor příznačně opírá o sekundární literaturu. I přes takovou oporu není vhodné psát, že „jsou však i takoví, kteří, považují „modernitu za málo vymezený pojem...““ (s. 10), pakliže není uvedeno, kdo tito „tací“ jsou. I k sekundární literatuře je třeba přistupovat kriticky a chápat ji jako oporu, nikoli v intencích ipse dixit, což autor začasť činí. Hned na stejné straně se tak dopouští dosti přehnaného výroku, z něž implicitně vyplývá, že modernita, spoludefinovaná „novým pojetím času“, nastává všude tam, kde „lidé již neuvažují o minulosti jako o cyklicky opakovaných událostech, ale jako o ukončeném sledu událostí vrcholících v současnosti.“ Kterýmžto pádem bychom však k modern(it)ě mohli směle přiřadit i Cicera. Stejně tak přejaté tvrzení, že „Kromě mravního otřesu prochází tehdejší společnost také duchovní krizí způsobenou otřesem křesťanských hodnot a Nietzscheho výrokem o mrtvém Bohu. Společně s tím převažuje mezi lidmi nedůvěra v technologický pokrok umocněná potopením Titanicu roku 1912 a použitím bojových plynů ve válce. Právě komunismus, kterého má být dosaženo prostřednictvím revoluce, má nastolit nový, spravedlivější řád a poskytnout člověku novou orientaci ve světě“ (s. 12) dosti dramatizuje a přetěžuje události, která zdaleka nevystihují dobového ducha, přinejmenším v intelektuálním prostředí. Jen namátkou: ve stejné době se kolem Ferdinanda Pelikána formuje generace filosofů, kteří se programově hlásí k religioznímu fundamentu filosofie a vědy (a Masarykově vizi religiozního fundamentu politiky), přičemž dobové časopisy typu Epoque, Vynálezy a pokroky, Vesmír apod. jsou doslova plné vědeckého optimismu, který byl pro dobu naopak příznačný a který – velice zjednodušeně řečeno – problematizovala právě ve svém jádru romantická avantgarda soustředěná kolem Devětsilu (Seifert, Nezval, Élie Faure...). V tomto ohledu mohu jen doporučit plošnou podrobnou četbu skutečně všech dostupných pramenů, soustředěných v dobových časopisech a sbornících typu Red, Život, Horizont apod., včetně dalších spřízněných autorů: právě taková četba pomáhá odhalit, že Teigeho myšlení nejenže podléhalo vývoji, ale bylo v rámci recepce dobových podnětů vnitřně rozporné, neboť kultivace avantgardních impulsů se ne vždy zcela kryla s přijetím jejich důsledků.

Práci přes výše zmíněné výhrady hodnotím stupněm „výborně“, tedy „1“.

V Praze 3. září

Mgr. Ondřej Váša, Ph.D.